

Vastaus valtuustoaloitteeseen: Omaishoitajille maksuttomia liikuntapalveluja

Kunnanhallitus 13.12.2021 § 356

Valmistelija vs. hallintojohtaja Riku Rekonen

Valtuutettu Tuomo Lipsanen jätti 32 valtuutetun ja varavaltuutetun ja Kristillisdemokraattien valmisteleman aloitteen:

Valtuustoaloite omaishoitajille tarjottavista maksuttomista liikuntapalveluista

Kunnanvaltuusto lähetti valtuustoaloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 14 luvun 1 §:n kunnanhallitus on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja vs. hallintojohtaja Riku Rekonen 050 3839 076.

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen hyvinvoinnin palvelualueelle valmisteltavaksi.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.
Otteet	hyvinvointijohtaja, sosiaalityön johtaja, vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja

Kunnanhallitus 06.03.2023 § 64

Valmistelija yhteistöjohtaja Kati Hämäläinen-Myllymäki

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Pirkanmaan hyvinvointialue vastaa 1.1.2023 alkaen Pirkanmaan alueen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä.

Laki omaishoidon tuesta (2.12.2005/937) velvoittaa hyvinvointialueita tukemaan omaishoitajien työtä. Laissa omaishoidon tuella tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) ohjaa hyvinvointialuetta hyvinvoinnin ja terveyden edistämistehtävässä. Hyvinvointialueella on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä §7). Näin ollen Lempäälän kunnalla ei ole toimivaltaa päättää omaishoidon tukeen kytkeytyvistä etuuksista.

Toimivalta: Kunnanhallitus lähetti aloitteen valmisteluun hyvinvoinnin palvelualueelle. Halintosäännön 5 luvun toimielinten tehtävät ja

toimivallanjako § 5:n kunnanhallituksen tehtävät ja toimivalta kohdan 23 mukaan kunnanhallitus päättää mahdollisista hyvinvointilautakunnan ja sen alaisten viranhaltijoiden 31.12.2022 päätösvaltaan kuuluneista sosiaali- ja terveystalveluiden lakisääteisistä asioista, mikäli sellaisia kunnan on tarpeen tehdä

Lisätietoja: yhteisöjohtaja Kati Hämäläinen-Myllymäki, puh. 040 1337 390 ja hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 1337 485

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa sen loppuun käsitellyksi.
Käsittely	Puheenjohtajan tiedustelusta kunnanhallitus päätti yksimielisesti lähettää valtuustoaloitteen yhteisölautakuntaan valmisteltavaksi.
Päätös	Kunnanhallitus päätti yksimielisesti lähettää valtuustoaloitteen yhteisölautakuntaan valmisteltavaksi.

Yhteisölautakunta 05.04.2023 § 26

Valmistelija suunnittelija Anna Mäkelä
yhteisöjohtaja Kati Hämäläinen-Myllymäki

Pirkanmaan hyvinvointialue vastaa 1.1.2023 alkaen Pirkanmaan alueen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä. Laki omaishoidon tuesta (2.12.2005/937) velvoittaa hyvinvointialueita tukemaan omaishoitajien työtä. Laissa omaishoidon tuella tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) ohjaa hyvinvointialuetta hyvinvoinnin ja terveyden edistämistehtävässä. Hyvinvointialueella on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä §7).

Valtuustoaloite on jätetty Lempäälän kunnan hyvinvointipalvelujen palvelualueelle, jonka vastuulla ollut toiminta siirtyi 1.1.2023 alkaen Pirkanmaan hyvinvointialueelle. Omaishoitajien tukeen sisältyvät hyvinvointietuudet kuuluvat näin ollen 1.1.2023 alkaen Pirkanmaan hyvinvointialueen käsiteltäviksi. Pirkanmaan hyvinvointialue vastaa 1.1.2023 alkaen myös alueellisesti toimivien omaishoitajien tukijärjestöjen järjestöavustuksista.

Julkinen hyvinvoinnin edistämistehtävä on hyvinvointialueuudistuksen myötä muutoksessa, jossa vastuu asukkaiden hyvinvoinnin edistämisestä kuuluu sekä hyvinvointialueelle, että kunnille (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021: §6, §7). Hyvinvointialueen on neuvoteltava vähintään kerran vuodessa yhdessä alueensa kuntien kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista,

toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta. Muutoksen astuttua vasta hiljattain voimaan, on keskeistä neuvotella yhteisen hyvinvointiyön roolit ja vastuut yhdessä hyvinvointialueen kanssa, eikä asettaa kunnan hoidettavaksi sellaisia hyvinvoinnin tukemisen tehtäviä, joihin laki hyvinvointialuetta velvoittaa.

Kaikki Lempäälän kunnan liikuntapalveluiden liikunnanohjaajien ohjaamat ryhmät ovat osallistujille maksullisia ja vertaisohjaajien ohjaamat ryhmät ovat maksuttomia. Lempäälän kunnan liikuntapalvelut järjestää Himminnaapurin kuntosalilla omaishoitajille liikuntapalveluiden vertaisohjaajien ohjaaman maksuttoman kuntosalivuoron torstaisin klo 17.15-18.15. Lempäälän kunnan liikuntatilojen ja liikuntapaikkojen käyttövuorot ovat pääsääntöisesti maksullisia. Kun liikuntaetuuksia tulevaisuudessa tarkastellaan, tulee se tehdä yhdenvertaisesti ja kokonaisuutena.

Lisätietoja: Suunnittelija Anna Mäkelä, p. 040 195 4884
Yhteisöjohtaja Kati Hämäläinen-Myllymäki, p. 040 133 7390

Esittelijä	Yhteisöjohtaja
Päätösehdotus	Yhteisölautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen ja toteaa aloitteen loppuunkäsittelyksi.
Muutettu päätösehdotus	Marja Sundström esitti muutetun päätösehdotuksen, että esityksestä poistetaan lause ”Lempäälän kunnalla ei ole toimivaltaa päättää omaishoidon tukeen kytkeytyvistä etuuksista”. Maikki Hämäläinen-Ylikahri kannatti muutettua päätösehdotusta. Yhteisölautakunta oli yksimielinen muutetusta päätösehdotuksesta.
Päätös	Yhteisölautakunta hyväksyi muutetun päätösehdotuksen ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen ja toteaa aloitteen loppuunkäsittelyksi.
Otteet	kunnanhallitus, kunnanvaltuusto

Merkittiin pöytäkirjaan, että suunnittelija Anna Mäkelä oli asiantuntijana läsnä pykälän käsittelyn ajan ja poistui klo 20:29.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Juho Kanervo poistui kokouksesta klo 20:23.

Kunnanhallitus 07.08.2023 § 202

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) toteaa, että hyvinvointialue on kuntia suurempi itsehallinnollinen alue. Tämän lisäksi laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) todetaan, että lain tarkoituksena on varmistaa yhdenvertaiset, yhteentoimivat ja kustannusvaikuttavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut koko maassa ja että lakia sovelletaan hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen.

Viitaten edellä olevaan lainsäädäntöön sote-uudistuksesta, kunnat eivät voi itsenäisesti toimia hyvinvointialueen toimialaan kuuluvissa asioissa. Lisäksi hyvinvointialueen tehtävä on turvata yhdenvertaiset palvelut

alueellaan ja siksi alueen kunnat eivät voi tehdä toisistaan poikkeavia päätöksiä. Valtuustoaloitteen kokonaisuus ei siis koske kuntien toimialaa.

Edellä selostetusta johtuen esittelijä lisää kunnanhallitukselle annettavaan lausuntoluonnokseen lauseen: ”Lempäälän kunnalla ei ole toimivaltaa päättää omaishoidon tukeen kytkeytyvistä etuuksista.”

Tällä halutaan korostaa erityisesti hyvinvointialueen ja kunnan tehtävien jakoa. Kunnan kannalta on erityisen tärkeää, että rajat hyvinvointialueen tehtävien kanssa eivät hämärry.

Lisätietoja hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 133 7485

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen ja toteaa aloitteen loppuunkäsitellyksi.
Käsittely	Keskustelun kuluessa esittelijä teki muutetun päätösehdotuksen siten, että vastauksen kappale kaksi on seuraava: ”Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) ohjaa hyvinvointialuetta hyvinvoinnin ja terveyden edistämistehtävässä. Hyvinvointialueella on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä §7). Velvoitteet omaishoidon tuesta ovat siirtyneet 1.1.2023 hyvinvointialueelle.”

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti muutetun päätösehdotuksen.

Kunnanhallitus antaa seuraavan lausunnon valtuustoaloitteeseen kunnanvaltuustolle:

”Pirkanmaan hyvinvointialue vastaa 1.1.2023 alkaen Pirkanmaan alueen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä. Laki omaishoidon tuesta (2.12.2005/937) velvoittaa hyvinvointialueita tukemaan omaishoitajien työtä. Laissa omaishoidon tuella tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) ohjaa hyvinvointialuetta hyvinvoinnin ja terveyden edistämistehtävässä. Hyvinvointialueella on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä §7). Velvoitteet omaishoidon tuesta ovat siirtyneet 1.1.2023 hyvinvointialueelle.

Valtuustoaloite on jätetty Lempäälän kunnan hyvinvointipalvelujen palvelualueelle, jonka vastuulla ollut toiminta siirtyi 1.1.2023 alkaen Pirkanmaan hyvinvointialueelle. Omaishoitajien tukeen sisältyvät hyvinvointietuudet kuuluvat näin ollen 1.1.2023 alkaen Pirkanmaan hyvinvointialueen käsiteltäviksi. Pirkanmaan hyvinvointialue vastaa 1.1.2023 alkaen myös alueellisesti toimivien omaishoitajien tukijärjestöjen järjestöavustuksista.

Julkinen hyvinvoinnin edistämistehtävä on hyvinvointialueudistuksen myötä muutoksessa, jossa vastuu asukkaiden hyvinvoinnin edistämisestä kuuluu sekä hyvinvointialueelle, että kunnille (Laki sosiaali- ja

terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021: §6, §7). Hyvinvointialueen on neuvoteltava vähintään kerran vuodessa yhdessä alueensa kuntien kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta. Muutoksen astuttua vasta hiljattain voimaan, on keskeistä neuvotella yhteisen hyvinvointityön roolit ja vastuut yhdessä hyvinvointialueen kanssa, eikä asettaa kunnan hoidettavaksi sellaisia hyvinvoinnin tukemisen tehtäviä, joihin laki hyvinvointialuetta velvoittaa.

Kaikki Lempäälän kunnan liikuntapalveluiden liikunnanohjaajien ohjaamat ryhmät ovat osallistujille maksullisia ja vertaisohjaajien ohjaamat ryhmät ovat maksuttomia. Lempäälän kunnan liikuntapalvelut järjestää Himminnaapurin kuntosalilla omaishoitajille liikuntapalveluiden vertaisohjaajien ohjaaman maksuttoman kuntosalivuoron torstaisin klo 17.15-18.15. Lempäälän kunnan liikuntatilojen ja liikuntapaikkojen käyttövuorot ovat pääsääntöisesti maksullisia. Kun liikuntaetuksia tulevaisuudessa tarkastellaan, tulee se tehdä yhdenvertaisesti ja kokonaisuutena.”

Päätös Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti muutetun päätösehdotuksen.

Kunnanvaltuusto 30.08.2023 § 81
771/05.00/2021

Päätösehdotus Kunnanvaltuusto hyväksyy selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen ja toteaa aloitteen loppuunkäsitellyksi.

Päätös Kunnanvaltuusto hyväksyi selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen ja totesi aloitteen loppuunkäsitellyksi.